

Warszawa, dnia 7 stycznia 2022 r.

Informacja o wynikach kontroli
na temat: *Prowadzenie postępowań dyscyplinarnych wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej*
w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej w Chełmie

- I. Podstawa prawna**
Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.
- II. Tryb kontroli**
Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie uproszczonym.
- III. Termin kontroli**
Od 16 września 2019 r. do 31 października 2019 r.
- IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:**
- 1) Realizacja zadań przez przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.
  - 2) Wszczywanie i prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, ze szczególnym uwzględnieniem uprawnień stron postępowania dyscyplinarnego.
  - 3) Wykonywanie kary dyscyplinarnej, przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej lub wykonania kary oraz zatarcie ukarania.
  - 4) Nadzór nad czynnościami realizowanymi przez funkcjonariusza Straży Granicznej wyznaczonego do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.
- V. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 lipca 2019 r.**
- VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności**
Sposób realizacji zadań przez Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w zakresie objętym kontrolą oceniono **pozytywnie mimo nieprawidłowości**.
Na ocenę kontrolowanej działalności ich zasadniczy wpływ miała istotność stwierdzonych nieprawidłowości definiowania ze względu na jej charakter oraz skutek.
Po uzyskaniu informacji możliwości popełnienia czynu zabronionego, za który funkcjonariusz Straży Granicznej podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej, Komendant NOSG² wyznaczał określoną osobę

---

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

²Zwany dalej NOSG lub Oddziałem.

do przeprowadzenia czynności wyjaśniających. Głównym ich celem było dokonanie ustaleń w przedmiocie, czy dany czyn podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej i kto jest jego sprawcą. W przypadku potwierdzenia, że doszło do naruszenia przez funkcjonariusza Straży Granicznej dyscypliny służbowej lub etyki zawodowej następowało wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Dokonując w trakcie kontroli analizy zarówno materiałów z czynności wyjaśniających jak i prowadzonych postępowań dyscyplinarnych, stwierdzono następujące **nieprawidłowości**:

- w jednym przypadku nie zastosowano się do zasady wynikającej z § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej;³
- nieprawidłowo liczono termin 30 dni, związany z prowadzeniem postępowania dyscyplinarnego;
- w jednym postępowaniu dyscyplinarnym nie wyjaśniono w sposób dostateczny, możliwej odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec innych osób;
- w ramach prowadzonych postępowań dyscyplinarnych przyjęto wadliwą praktykę dotyczącą ich sposobu zawieszania;
- w czterech badanych sprawach przekroczono termin wynikający z art. 137 ustawy o Straży Granicznej⁴ powodując tym samym brak możliwości skutecznego wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w przypadku wniesienia przez funkcjonariusza sprzeciwu do wytkniętego mu niewłaściwego postępowania podczas rozmowy dyscyplinującej.

W toku kontroli stwierdzono również **uchybie** niestosowania zasady pisemności w zakresie dokumentowania czynności służbowych związanych z wzywaniem obwinionego/świadka na planowane przesłuchanie. W jednym z postępowań stwierdzono bowiem, że obwinionego/świadka wzywano na przesłuchanie drogą telefoniczną, pomimo, iż w żaden sposób nie udokumentowano, że przyjęty tryb „wezwania w szczególnej formie”,⁵ zastosowano w sytuacji niecierpiącej zwłoki. Nie udokumentowano również podjętych czynności związanych z ww. wezwaniem, tj. nie udokumentowano kiedy zaplanowano przesłuchanie, w jakim miejscu oraz wobec kogo i w jakim charakterze.

Biorąc pod uwagę stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, w tym fakt, że czynności nadzorcze podejmowane przez kierownictwo NOSG, nie stanowiły adekwatnych reakcji w związku z ich wystąpieniem, uznano, że nadzór służbowy w kontrolowanej jednostce był niekompletny i niewystarczający. Nie gwarantował on zatem prawidłowego sposobu realizacji zadań z zakresu prowadzonych postępowań dyscyplinarnych. Brak wymaganego nadzoru w jednym z kontrolowanych przypadków doprowadził do umorzenia postępowania wobec przedawnienia odpowiedzialności dyscyplinarnej. Dlatego też, co do zasady, nadzór nad bieżącą realizacją zadań będących przedmiotem niniejszej kontroli wymaga poprawy a tym samym wprowadzenia takich mechanizmów, które zagwarantują w przyszłości jego systematyczność i skuteczność.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W celu wyeliminowania ze służbowej działalności stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybień oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnioskowano o:

³ Dz. U. Nr 118, poz. 1015 ze zm. – zwane dalej rozporządzeniem.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 147 ze zm.

⁵ Tryb wynikający z art. 55 Kpa.

1. Wprowadzenie w życie prawidłowego stosowania przepisu § 8 rozporządzenia stanowiącego, że postępowanie dyscyplinarne wszczyna się niezwłocznie, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną.
2. Wprowadzenie w życie nowego sposobu liczenia terminu, o którym mowa w § 20 rozporządzenia, tj. od daty wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.
3. Zawieszanie postępowań dyscyplinarnych jedynie w sytuacji wystąpienia faktycznych przesłanek przemawiających za realizacją takiej czynności prawnej, wskazywanych wprost w uzasadnieniu postanowienia o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego.
4. Przestrzeganie terminów wynikających z art. 137 ustawy o *Straży Granicznej*, do przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej, w celu umożliwienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w przypadku zgłoszenia przez funkcjonariusza sprzeciwu.
5. Wypracowanie właściwych mechanizmów nadzoru nad prawidłowym oraz skutecznym realizowaniem zarówno czynności wyjaśniających jak i prowadzeniem postępowań dyscyplinarnych.